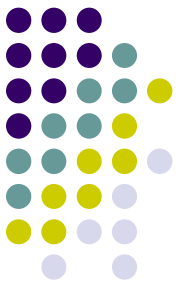

Sterilizasyon uygulamalarında standartlar, takip ve kontrolünde validasyon çalışmaları ve rehber çalışmaları. EN/ ISO Normları nelerdir? Avrupa' da birlik? Amerika'nın yaklaşımı? Ülkemizde durum?

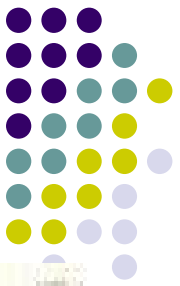

Cavit ELDEM
Gündem Sağlık A.Ş.
Gen. Md. / Ar+Ge Md.
Sterilizasyon Uzm.
info@gundemas.com

Genel Bakış

- Endüstride, Sağlık Bakımı Kurumlarında ve Medikal Cihaz Üreticilerinde kullanılan **sterilizatörler ile;**
  - Tek kullanımlık (Disposable),
ve / veya
  - Tekrar Steril Edilebilen (Reusable),
her ürünü gerçekten STERİL edebiliyor muyuz?

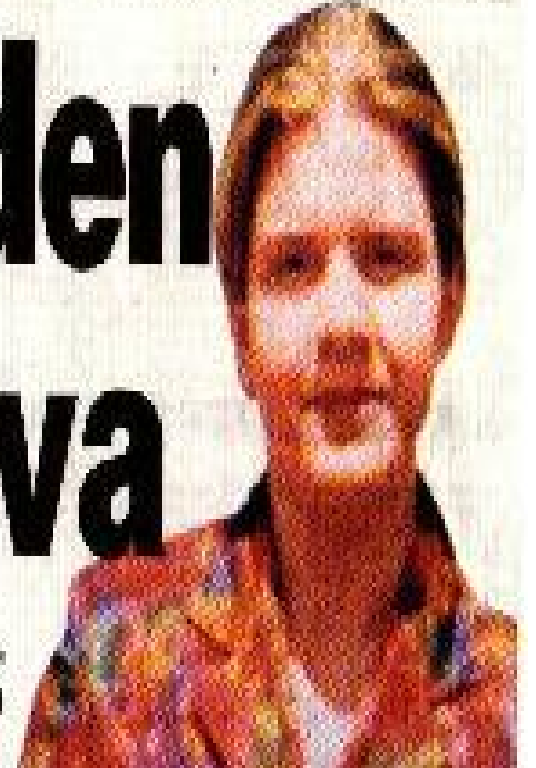
Yoksa Hatamı Yapiyoruz?

Hürriyet

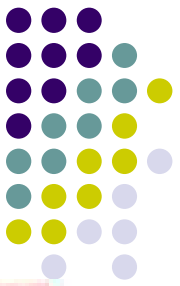
ÇARŞAMBA, 14 Nisan 2004

7

Bakan yeğeninden doktoruna dava

Sanayi ve Ticaret Bakanı Ali Coşkun'un yeğeni Pelin Coşkun, kapalı safra kesesi ameliyatı, yüzünder enfeksiyon kapıp öne sürerek hem doktoru, hem hastaneyi dava etti. Yeğeni Coşkun, Prof. [ ] ve [ ] Hospital'dan 550 milyar lira tazminat istiyor.

Yoksa Hatamı Yapiyoruz?

Hürriyetim
YEREL HABERLER

Anlatısam Roman Olur
GERÇEK YAŞAM ÖYKÜLERİ

anasayfa>>>
son dakika

Etiketler: 3 günlük 28 10 10 10

28 Ağustos 2004 Çarşamba
Trendik - Haberler

Anasayfa

28.08.2004

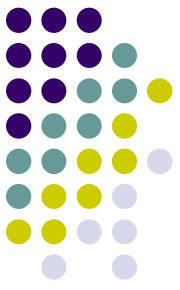
Faili meçhul mikrobik cinayet kurbanı oldu

Biyopside kapıldığı mikroptan komaya giren Özal'ın prenslerinden eski bakan Veysel Atasoy, dün öldü. 57 yaşındaki iki çocuk babası Atasoy, yarın toprağa verilecek.

Bir dönem Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın prenslerinden olan eski bakanından Veysel Atasoy, hast bir biyopsi işlemi sırasında kapıldığı enfeksiyon nedeniyle getirildiği Ankara İbni Sina Hastanesi'nde dün saat 13.00'te hayatını kaybetti.

Sağlık Bakanlığımız Tarafından 81 İl Valiliğine Gönderilen Genelge

Sayı : B100THG0100013

18.01.2005/1128

Konu : Hizmet Kusuru

..... VALİLİĞİNE
(İl Sağlık Müdürlüğü)
GENELGE
2005/06

Sağlık hizmetlerinin kalitesinin iyileştirilmesine yönelik Bakanlığımızca sürdürülen çalışmalar olumlu sonuçlar vermeye başlamıştır. Alınan olumlu neticelerle birlikte sağlık hizmetlerinin hata kabul etmeyen hizmetlerin başında gelmesi ve hizmet alan kesimin beklentilerinin giderek artması nedeniyle yataklı tedavi kurumlarımızda işlenen hizmet kusurlarına bağlı Bakanlığımız aleyhine açılan davalarda son zamanlarda artış yaşanmaktadır. Bakanlığımız, giderek artan hizmet kusuru davaları nedeniyle büyük miktarlarda tazminat ödenmesi durumuyla karşı karşıya kalabilmektedir.

Bakanlığımız aleyhine hizmet kusuru nedeniyle açılan dava kayıtlarının tetkikinden özellikle aşağıdaki iş ve işlemlere istinaden açılan davaların yoğunlaştığı tespit edilmiştir.

- Yanlış teşhis ve tedavi,
- Ameliyat öncesi ve sonrası gelişen komplikasyonlar,
- Doğum esnasında ve sonrasında gelişen komplikasyonlar,

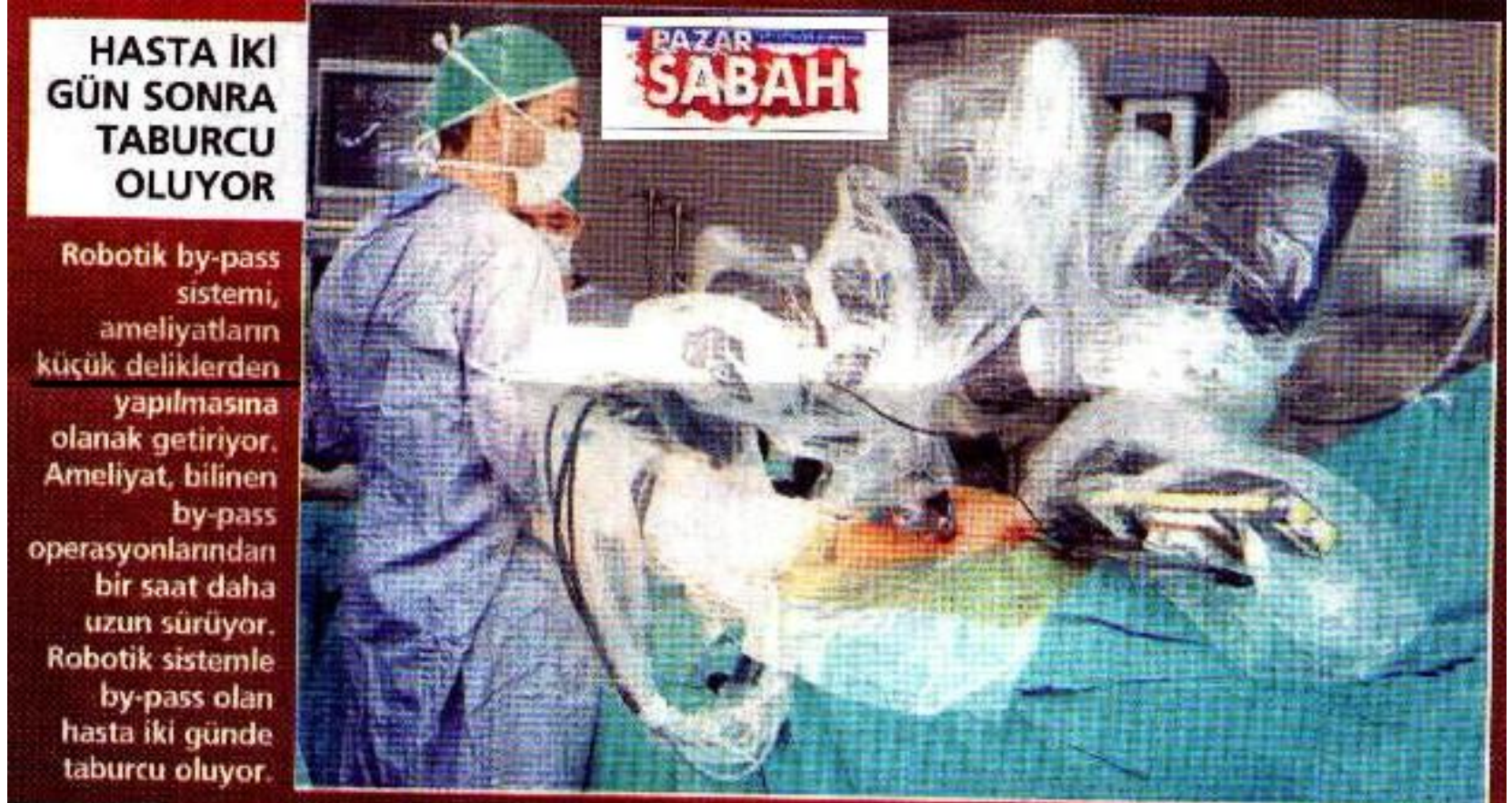
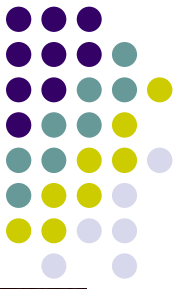
AVRUPA'DA BİRLİK

Haziran 2004'de kadar, benzer hatalar AB ülkelerinde de vardı.

- EN çalışma grupları komite üyelerinden Gke ve 3M'in temsilcilerinin ve Lautenshlaeger'in, bağımsız bir enstitüde yaptıkları testler sonucunda;
  - Pulsmatik ön vakumlu buhar sterilizatörlerinde, her sabah sadece bir kez yapılan Bowie-Dick- (Penetrasyon) Testinin yetersiz olduğunu,
  - Bu nedenle 'Her çevrimde Küme (Batch) Kontrolünün, yani 'Ölüm Kinetiği ile penetrasyonun kontrolünün' yapılmasının gerektiğini tespit ettiler.
- Böylece, her çalıştırmada, steril edilecek ürünlerin en zor (iç kısımları) yerinde sterilizasyon şartlarının gerçekleştiği gözlemlenecektir.
- Önceki hataları tekrar etmemek için EN 285'in değiştirilmesi önerildi.
- Avrupa Standartları üye ülkelerinin görüşleri alınıyor sonra EN 285 güncellenecek.

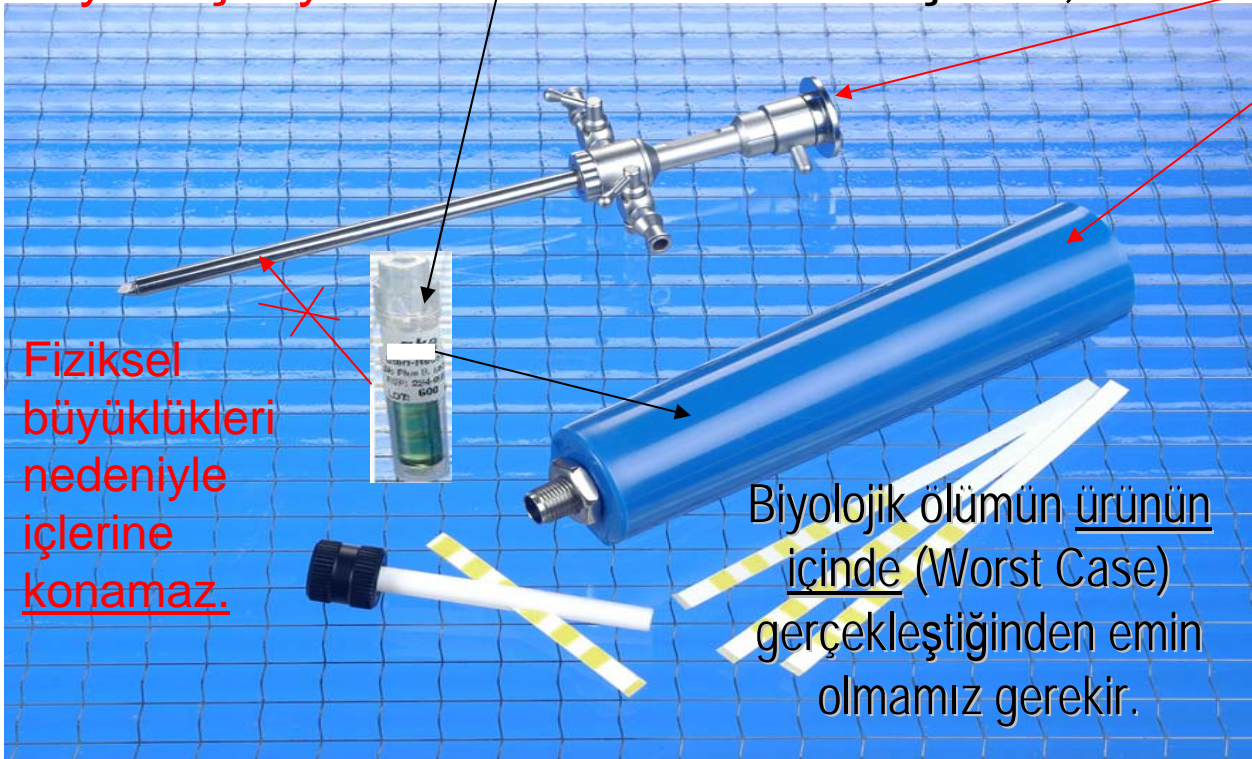
Yeni teknolojiler sayesinde gelişen komplike İÇİ BOŞ alet veya ekipmanlara STERİL etiketini nasıl koyabiliriz?

Amerika'nın yaklaşımı

Bir ürüne 'Steril' işareti koymak için sadece 'Ölüm Kinetiği' kontrolü yeterli mi?

- En çok güvendiğiniz '**X Marka**' yavaş veya hızlı (2* saatte!!!) cevap veren biyolojik ve/veya kimyasal indikatörü (İntegratörü, Emülgatörü vb..), **steril etmeye çalıştığımız ürünlerin neresine yerleştiriyoruz?** Yoksa ürünün dışında, basit bir paket içine mi?

Fiziksel büyüklükleri nedeniyle içlerine konamaz.

Biyolojik ölümün ürünün içinde (Worst Case) gerçekleştiğinden emin olmamız gerekir.

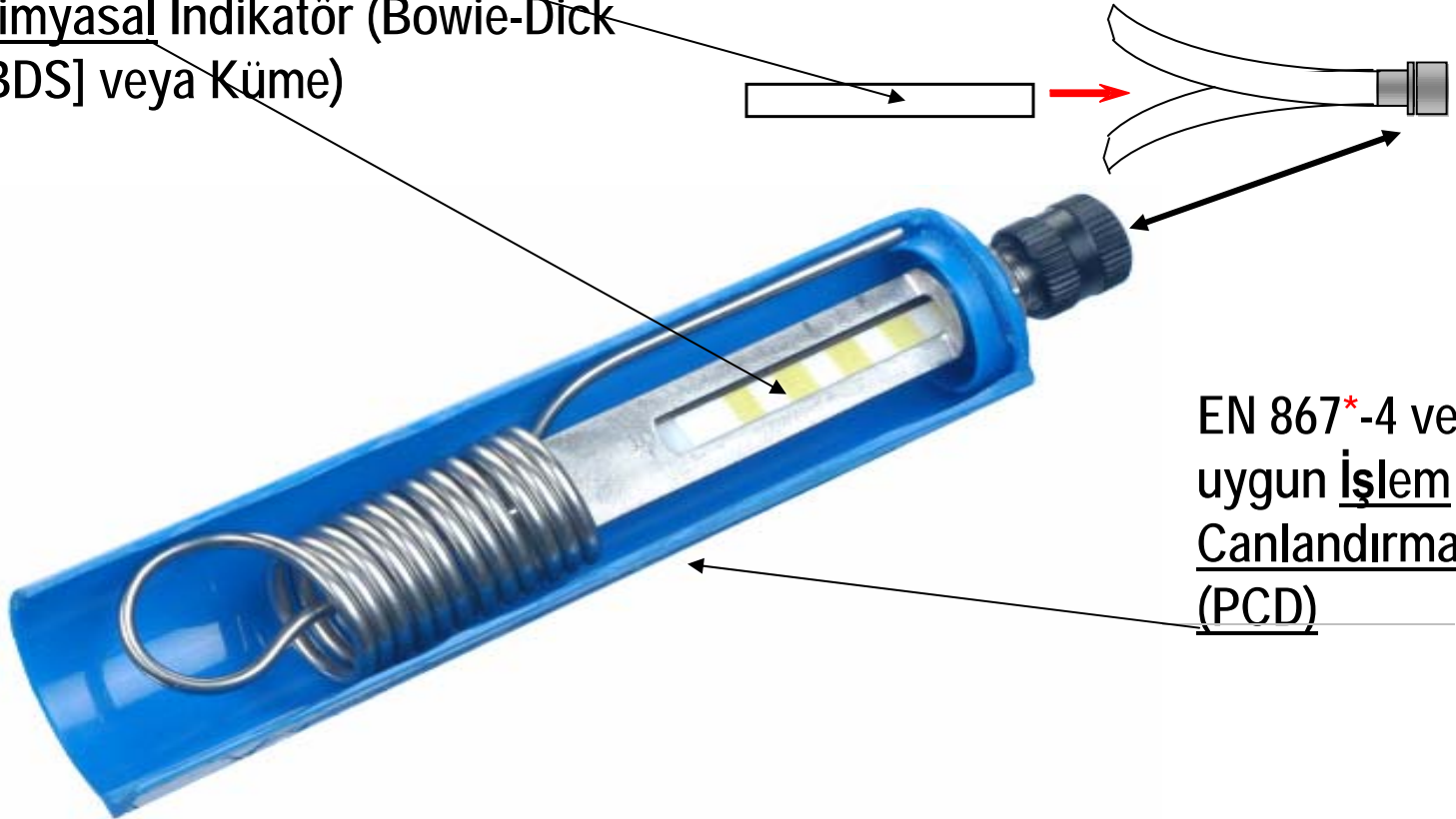
*2 Saatte cevap veren biyo-indikatörlerin, 3. saatte yada 7 gün sonra üreme gösterebileceğini ve bu nedenle Avrupa Ve ISO standartlarında henüz tanımlanmadığını biliyor musunuz???

Yeni teknolojiler sayesinde gelişen komplike İÇİ BOŞ alet veya ekipmanlara STERİL etiketini nasıl koyabiliriz?

BDS ve Küme (Batch) Test Sistemi = (İndikatör + PCD)

En zor yerdeki, Biyolojik ve/veya Kimyasal İndikatör (Bowie-Dick [BDS] veya Küme)

EN 867*-4 ve 5'e
uygun İşlem
Canlandırma Cihazı
(PCD)

* Avrupa Standartları; Bowie-Dick-Testi için EN 867-4'ü, Küme-Testi için ise EN 867-5'i tanımlamaktadır.

Farklı Sterilizasyon yöntemleri için İndikatör+ PCD Sistemleri

Buhar;

Bowie-Dick (BDS):

BDS Gözenekli (EU)

BDS İçi boş (EU)

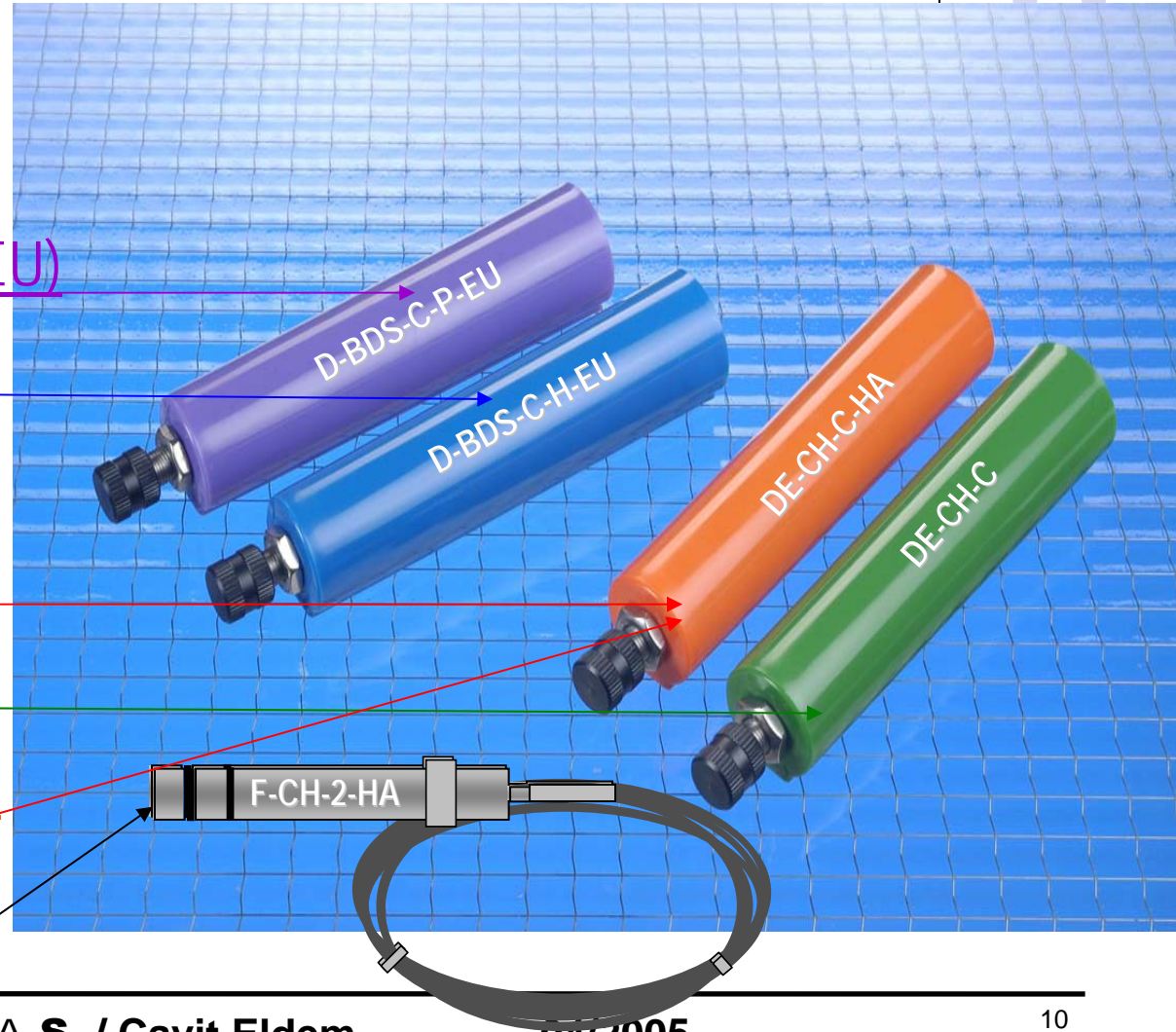
Buhar Küme:

Buhar İçi boş

Buhar Gözenekli

Etilen oksit Küme (İçi boş)

Formaldehit (LTSF) Küme

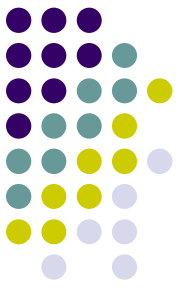

Uygulamalar

- Hastaneler de Medikal Cihaz Üreticileri gibi ÜRETİCİ sayılmaktadır. Bu nedenle onlar da steril edecekleri ürünlerin validasyonunu yapmakla yükümlüdürler.
- Kısaca her çevrimde, sterilizasyonu en zor olan ürünün en zor kısmının (içinin) STERİL olduğundan emin misiniz?

Daha fazla bilgi için animasyonu
izleyelim.
web

Uygulamalar- Buhar

- **Ön vakumlu buharlı sterilizatörlerde:**

(Eğer otoklavınız gravity ise her şeyi steril etmeye kalkmayın, bizi arayınız).

- **Her sabah Bowie-Dick-Testi yapılır:**

- Otoklavda sadece BDS-Testi varken, 134C'de 3-3,5 dak. (121'c'de 15 dak. [Sadece Heliks-BDS-Testi için geçerlidir]).

Eğer Bowie-Dick Test sonucu başarılı ise;

- **Her çevrim (yük) için Küme-Testi* uygulanır:**

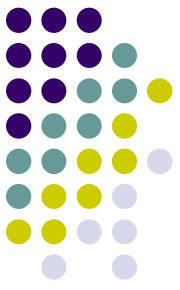
- Ürünlere ve dokümantasyon formuna 'Buhar-İndikatörlü Etiket**' yapıştırılıp sterilizatöre yerleştirilir.
- Kompakt -Küme-Testine kimyasal küme test stribi konarak PCD, sterilizatörün kapısına yakın yada tahliye valfinin üstüne yerleştirilir ve kapısı kapatılır.
- Sterilizatör uygun programda çalıştırılır.
- Çevrim bittiğinde, ilk önce PCD içindeki indikatörün renk değişimi gözlenir, eğer referans renk değişimi gerçekleşmiş*** ise tüm ürünler **STERİL** olmuştur.
- Strip, dokümantasyon formuna yapıştırılır ve ürünler sterilizatörden çıkarılır.
- Kullanıma gelen ürünlerin üzerindeki renk değiştirmiş 'Buhar-İndikatörlü Etiket'ler o ürünün PCD-Sistemle kontrol edildiğini yani **STERİL** olduğunu gösterir.
- Ürünler kullanılmadan önce, üzerlerindeki etiketler ilgili dokümana transfer edilir.

* Rutin kontrol için haftada bir kez 'Stearo-Strip Biyo-İndikatör' + PCD ile BİYOLOJİK-TEST yapılır.

** 3 Satırlı olan bu etiketlere; Üretim, son kullanım Tarh., Lot vb. bilgiler önceden 'Yazıcı Tabanca' ile yazılmaktadır.

*** Renk değişimi yetersizse, ürünler **STERİL** değildir. Test tekrarlanmalıdır. Bakınız 'Renk Değişim Tablosu'.

Uygulamalar- Etilen oksit

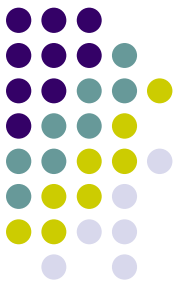
- Etilen oksit sterilizatörlerinde:
  - Her çevrim (yük) için Küme-Testi* uygulanır:
    - Ürünlere ve dokümantasyon formuna 'Eto-İndikatörlü Etiket**' yapıştırılıp sterilizatöre yerleştirilir.
    - Turuncu -Kompakt -Küme-Testine kimyasal küme test sribi konarak PCD, sterilizatörün kapısına yakın yada tahliye valfinin üstüne yerleştirilir ve kapısı kapatılır.
    - Sterilizatör uygun programda çalıştırılır.
    - Çevrim bittiğinde, ilk önce PCD içindeki indikatörün renk değişimi gözlenir, eğer referans renk değişimi gerçekleşmiş*** ise tüm ürünler **STERİL** olmuştur.
    - Strip, dokümantasyon formuna yapıştırılır ve ürünler sterilizatörden çıkarılır.
    - Kullanıma gelen ürünlerin üzerindeki renk değiştirmiş 'Eto-İndikatörlü Etiket'ler o ürünün PCD-Sistemle kontrol edildiğini yani **STERİL** olduğunu gösterir.
    - Ürünler kullanılmadan önce, üzerlerindeki etiketler ilgili dokümana transfer edilir.

* Rutin kontrol için haftada bir kez 'Subtilis-Strip Biyo-İndikatör' + PCD ile BİYOLOJİK-TEST yapılır.

** 3 Satırlı olan bu etiketlere; Üretim, son kullanım Tarh., Lot vb. bilgiler önceden 'Yazıcı Tabanca' ile yazılmaktadır.

*** Renk değişimi yetersizse, ürünler **STERİL** değildir. Test tekrarlanmalıdır. Bakınız 'Renk Değişim Tablosu'.

Uygulamalar- Formaldehit

- Formaldehit (LTSF) sterilizatörlerinde:

- Her çevrim (yük) için Küme-Testi* uygulanır:

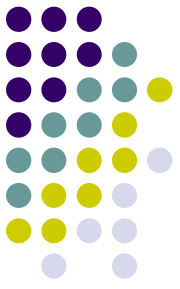
- Ürünlere ve dokümantasyon formuna 'FO-İndikatörlü Etiket**' yapıştırılıp sterilizatöre yerleştirilir.
- Siyah -Heliks -Küme-Testine kimyasal küme test stribi konarak PCD, sterilizatörün kapısına yakın yada tahliye valfinin üstüne yerleştirilir ve kapısı kapatılır.
- Sterilizatör uygun programda çalıştırılır.
- Çevrim bittiğinde, ilk önce PCD içindeki indikatörün renk değişimi gözlenir, eğer referans renk değişimi gerçekleşmiş*** ise tüm ürünler **STERİL** olmuştur.
- Strip, dokümantasyon formuna yapıştırılır ve ürünler sterilizatörden çıkarılır.
- Kullanıma gelen ürünlerin üzerindeki renk değiştirmiş 'FO-İndikatörlü Etiket'ler o ürünün PCD-Sistemle kontrol edildiğini yani **STERİL** olduğunu gösterir.
- Ürünler kullanılmadan önce, üzerlerindeki etiketler ilgili dokümana transfer edilir.

* Rutin kontrol için haftada bir kez 'Stearo-Strip Biyo-İndikatör' + PCD ile BİYOLOJİK-TEST yapılır. Ancak, inkübasyondan önce MUTLAKA 'Yıkama' yapılmalıdır. Aksi takdirde hiçbir zaman üreme görülmez.

** 3 Satırlı olan bu etiketlere; Üretim, son kullanım Tarh., Lot vb. bilgiler önceden 'Yazıcı Tabanca' ile yazılmaktadır.

*** Renk değişimi yetersizse, ürünler **STERİL** değildir. Test tekrarlanmalıdır. Bakınız 'Renk Değişim Tablosu'.

Dokümantasyon Örnekleri

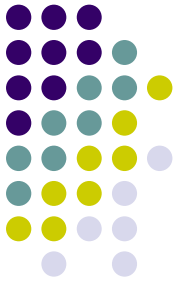

Sterilizasyon merkezinde steril edilen ürünün belgelenmesi.

Aşağıdaki örnekte, bir hastanenin merkezi sterilizasyonu ile hasta arasında bağ kurma örneklenmiştir.

'Hastada STERİL ürün kullanıldığının İSPATI'.

İzlediğiniz için teşekkür ederiz.

Cavit ELDEM
Gündem Sağlık A.Ş.
Gen. Md. / Ar+Ge Md.
Sterilizasyon Uzm.
www.gundemas.com

Teşekkür (Alfabetik sırayla)

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi

Dezenfeksiyon Antisepsi Sterilizasyon Derneği

KONGRE BAŞKANI

Prof. Dr. Bülent Gürler

KONGRE SEKRETERİ

Prof. Dr. Murat Günaydın

ONURSAL BAŞKANLAR

Prof. Dr. Ferit Bernay (Rektör)
Prof. Dr. Fulya Tanyeri (Dekan)
Prof. Dr. Enver Tali Çetin

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Dilek Arman
Prof. Dr. Semra Çalangu
Prof. Dr. Güner Dağlı
Yrd. Doç. Dr. İnci Devrim

Gündem A. S. Prof. Dr. İftihar Köksal 04/2005

Prof. Dr. Hakan Leblebicioğlu

Prof. Dr. Recep Öztürk

BİLİMSEL KURUL ve DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. Yurdanur Akgün
Doç. Dr. Turan Aslan
Prof. Dr. Ahmet Ayyıldız
Prof. Dr. İ. Hakkı Bahar
Prof. Dr. Mehmet Bakır
Prof. Dr. Bülent Baysal
Prof. Dr. Mustafa Berktaş
Prof. Dr. A. Tevfik Cengiz
Prof. Dr. Metin Çakmakçı
Prof. Dr. Nevzat Dabak
Prof. Dr. Bengül Durmaz
Uzm. Hem. Hülya Erbil
Prof. Dr. Meral Gültekin
Prof. Dr. Zeynep Gülay
Hem. Fikriye Keskin
Prof. Dr. Nuri Kiraz
Prof. Dr. Fatih Köksal
Prof. Dr. Sırrı Kılıç
Prof. Dr. Latife Mamıkoğlu
Prof. Dr. Yekta Özer
Prof. Dr. İ. Halil Özerol
Prof. Dr. M. Ali Özinel
Doç. Dr. Halit Özsüt
Doç. Dr. Mustafa Sünbül
Prof. Dr. Deniz Şelimen
Prof. Dr. Mehmet Taşyaran
Prof. Dr. Okan Töre
Doç. Dr. Necla Tülek
Prof. Dr. Sercan Ulusoy
Prof. Dr. Gaye Usluer
Prof. Dr. Şemsettin Ustaçelebi
Prof. Dr. Serhat Ünal
Prof. Dr. Haluk Vahaboğlu
Prof. Dr. Tümer Vural
Prof. Dr. Ayşe Yüce
Hem. Dilek Zenciroğlu

Cavit ELDEM
Gündem Sağlık A.Ş.
Gen. Md. / Ar+Ge Md.
Sterilizasyon Uzm.
www.gundemas.com